

Pastisseria RAGA Major, 105 - Telèfon 977 72 03 53 ULLDECONA	BAR EL REBOST Carrer Calvari, 57 - Tel. 977 57 32 18 ULLDECONA	Video-Foto MILLAN EUROCHROM - Laboratori Fotogràfic Distribuïdor Videos JVC Avgda. Ramon Salomón, 19 - Tel. 977 72 03 63 ULLDECONA
COOPERATIVA AGRÍCOLA D'ULLDECONA, S.C.C.R.L. OLI VERGE D'OLIVA ACOMONT Vendes: Major, 175 - Tel. 977 72 00 07 ULLDECONA	SUMINISTRES "LA SÈNIA" JOAN CORDOBA I SERRA Materials Construcció - Decoració LA SÈNIA - ULLDECONA	Mobles A R N A U Sant Lluç, 12 - Major, 82 Tel. 977 72 03 58 ULLDECONA
Pastisseria millán Major, 115 - Tel. 977 72 02 82 ULLDECONA	JMS ELECTRODOMÈSTICS, C.B. c/. major, 153 - tel. 977 72 06 38 - 43550 ulldecona (montsià) Tel. 977 57 31 36 ULLDECONA	FINQUES 10 MÉS DE 30 ANYS DINS DEL MÓN IMMOBILIARI agilitat i gestió immobiliària Tel. 977 57 31 36 ULLDECONA
Carnisseria OLGA Major, 160 - Telèfon 977 72 04 64 ULLDECONA	Fusteria BOSCH, C.B. Avgda. Escoles, 5 - Tel. 977 72 11 37 ULLDECONA	RESTAURANT - HOTEL Bon Lloc Antigua Ctra. Vinaroz, s/n. Tels. 977 72 02 09 - 977 57 30 16
SOLISAN, S.L. Agente de Seguros MAPFRE C/. Sant Antoni, 28 - Tel. 977 72 03 37 43550 ULLDECONA (Tarragona)	PRODUCCIONS AUDIOVISUALS homs & navarro Fotografia publicitària Video corporatiu Spots per a televisió Tractament digital de la imatge Reportatge Social Plaça Berenguer IV, 2 1r Tel. 977 70 36 93 AMPOSTA	AGF AGF FÈNIX Mestre Hierro, 5 - Ulldecona - Tel. 977 72 00 48 AGENCIA SAUCH VILADOT - ASSEGURANCES
 BLOC PAPERERIA i REGALS Calvari, 52 Tel. 977 72 04 67 ULLDECONA	R. GRAU, S.L. FERRATGES PER A MOBLES Major, 104 - Tel. 977 72 06 87 - Magatzem: Ctra. Tortosa, s/n. Tels. 977 72 01 89 - 977 72 06 20 - Fax 977 72 11 15 43550 ULLDECONA (Tarragona)	 Forn de pa J. CASOLA C/. Murada de Dalt, 37 - Tel. 977 72 08 24 - ULLDECONA

Actuació de l'Orfeó Ulldeconenc a Ràdio Nacional d'Espanya a Madrid. (juny 1955)

FOGUERADA DE LA NIT DE SANT JOAN

Í N D E X :

	PÀG.
- Editorial	2
- XXVIII Concurs Literari Sant Jordi	3-5
- Manifest XII Diada del Castell	6
- Parlem de Teatre (V)	7
- Dioxines	8-9
- Pressumpció d'innocència i determinació de la culpabilitat	10
- D'altres consideracions a l'entorn de la Catalunya Nord	11-13
- Activitats del Centre d'Estudis	14
- Ha mort l'escultor del segle. Un artista. Joaquín Riba Brillós	15
- Novetats Filatèliques	16-17
- La nostra Pubilla - Endevinalles	18
- Gastronomia - Racó Poètic	19

Editorial

Juliol-agost, mesos de vacances, però la revista CCR no en fa... El CCR augmenta l'activitat, si cap.

Flors, carrossa, preparació de les festes majors. Enguany Quinquennals.

Per al dia 4 de setembre, XXVIII Concurs de Dibuix Ràpid per a totes les edats i també I Concurs de Pintura Ràpida.

Com a entrenament, la Sra. Maria Serra imparteix durant el mes d'agost un curs per als qui vulguen posar-se a punt per al concurs. Esperem abundància de participants.

El dia 9, XII Dia del Castell amb un nou comanador: Josep Castell Punyet, un dels "inventors" d'aquesta festa. S'ho mereix.

I tan bon punt com passen les festes de cap al teatre, perquè les jornades estan molt a prop.

El 3 d'octubre començaran les XVII Jornades de Teatre de Tardor, però abans, el 26 de setembre, intentarem que el Grup de Joves torne a representar l'obra *Avijove vol companyia* (que estan representant a diverses poblacions de la comarca) perquè el públic ens ho demana.

Procurarem portar obres de diversos estils perquè tots puguen gaudir d'unes tardes de teatre que preparem amb molta il·lusió.

I res més. Només desitjar a tots Bones Festes Quinquennals honorant la Mare de Déu de la Pietat.

XXVIII CONCURS LITERARI SANT JORDI

Publiquem les redaccions guanyadores de les categories A, B i C, la redacció de la categoria D es publicarà en la propera revista. Es recorda que els treballs no han estat corregits ni modificats, es publiquen tal com es van escriure.

CATEGORIA A

1er Premi:

GEMMA REVERTÉ GUARCH

"EL MEU ANIMAL PREFERIT"

El meu animal preferit es el gat. Els que mes m'agraden son els de la raça "perça".

Jo tinc un gat que me'l cuida la meva àvia i es diu Black. Es un gat molt juganer i que no para mai. Te el pel llis i molt suau. Pero com tots els gats sempre n'hi fa alguna a la meva àvia. Boleu que us conte alguna anegdota? Si?

Be donç tot comença quan...

Un dia el meu gat Black estava una mica costipat. La meva avia va pujar al tarrat a estendre la roba i Black, el meu gat la va voler seguir.

Al cap d'una estona al damunt la varana del balco es va posar un petit pardalet. Quan ell el va veure va posar-se vaix de la varana pero com que estava constipat no volia saltar.

La meva àvia el va veure i li va dir... Que vol el gatet mes bonic de casa? El gat va aixecar la pota i va fer un maulit. L'avia li va dir. Com que vols el pardal he? I el gat va fer... Mau. L'avia se'n va anar a enjagar la rentadora.

Tot seguit el gat va anar darrere d'ella i es va gitar al seu llit. Es va quedar quiet i es va adormir.

Aquesta era una de les mil anegdots que ell ha fet. Voleu que us en conte una altra?

No era broma ja es tard.

CATEGORIA B

1er Premi:

LAURA ROIG GUARCH

"UNA EXCURSIÓ A LA SELVA"

L'estiu passat vaig anar amb la meva colla d'amigues a la selva. Portavem tot l'equipament adequat: el casc, una cantimplora, uns llargavistes, la roba adequada...etc. Ens vam portar com unes vertaderes exploradores aventureres.

Primer hi vam entrar amb una mica de por. En primer lloc vam trobar un grup de goriles bastant inofensius. Ens hi vam apropar una mica intentant que no ens vegessin, i vam veure com pujaven a una palmera per agafar plàtans. Vam observar que hi pujava el mascle, i després donava el menjar als seus fills, eren molt petits, deurien tenir uns tres mesos, però un encara era més petit, i mamava al pit de la femella. Era tot un espectacle.

Després vam anar a visitar més animals salvatges. A les hores vam veure dos lleons nuvis que estaven molt tranquils acarissant-se, però ens van veure i de seguida vam notar que ens volien atacar. Llavors sí que teniem por, vam començar a córrer com un coet, però el lleó ens atrapava; i tot corrent vaig proposar de pujar al primer arbre que trobessim, i així ho vam fer. Però el lleó també podia pujar als arbres, i naturalment, hi va pujar. Quan estava aproximadament per la meitat de l'arbre i ens veiem totes perdudes, la Sarah, pobra, va caure a terra, el lleó va baixar. La Sarah de la caiguda només s'havia fet quatre blaus; quan el lleó estava a punt de enganxar-la, per sort, l'Eva va portar una escopeta, i amb una mica de

Fundat l'any 1947

EDITAT AMB LA COL·LABORACIÓ DE LA DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

DIRECTOR:

Josep A. Lázaro Puente

CONSELL DE REDACCIÓ:

Francesc Itarte Vericat
Josep Lluís Cabañas Vidal
Joan J. Roca Labernia
Núria Ausensi Estellé
Josep A. Lázaro Puente
Isabel Bobes Castell
Mª Cinta Caballer Meseguer

DIBUIXOS:

Joan Riba i Costes

NOTES:

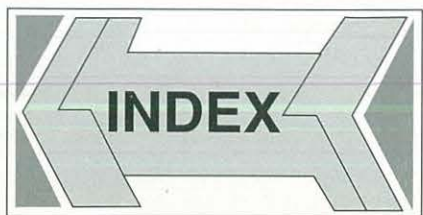
- El Consell de Redacció agraeix totes les col·laboracions, però es reserva el dret de la seva publicació.
- Aquesta revista, no es fa responsable de les publicacions que no vagin signades pel Consell de Redacció.
- L'exclusiva responsabilitat del text publicat ve identificat per la seva firma.

Edita:

CENTRE CULTURAL I RECREATIU D'ULLDECONA
C.I.F. G - 43103332
Major, 147, 1r. - Apartat Correus 52
Tel. 977 72 11 66 - 43550 ULLDECONA
D.L.: T. 1.227 - 1982

Imprimeix: gràfiques montsià

C/. Migdia, 9 - Tel./Fax 977 57 31 60
43550 ULLDECONA (Tarragona)

PRODUCTES I SERVEIS INFORMÀTICS

VENDA I PROGRAMACIÓ D'ORDINADORS
EQUIPS D'OFICINA
PROGRAMES A MIDA I STANDARD

Plaça Sales i Ferré, 14
Telèfon (977) 57 32 57 - Fax (977) 72 08 97
43550 ULLDECONA (Tarragona)

olivetti

SYSTEMS PARTNER

PROGRAMES, REVISTES,
TARIFES DE PREUS, CATÀLEGS,
TALONARIS ALBARANS, FACTURES
TAPES D'ANELLES,
I TOT TIPUS D'IMPRESOS
COMERCIALS I PUBLICITARIS

gràfiques montsià

C/. Migdia, 9 - Tel./Fax 977 57 31 60
43550 ULLDECONA (Tarragona)

punteria va matar al lleó. Llavors, totes sorpreses li vam preguntar:

- Per què no l'havies fet servir abans?

Bé, passat l'ensurt, ens vam seure sota un arbre a esmorzar uns entrepans. Després vam pensar que era l'hora de montar les tendes. En vam montar una per dues persones. Quan ja estaven les tendes montades vam descansar una mica fins a l'hora de dinar. Hi havien moltes plantes exòtiques i estranyes, no paràvem de fer fotografies, ens en vam endur un grapat de record. Després vam trobar com unes cordes i ens hi vam balancejar com en Tarsán. Uns deu metres més lluny vam veure una elefanta que donava llum, no parava de cridar, però era preciós. No ens hi vam apropar molt perquè l'elefanta es podria pensar que li volíem pendre el seu fill. També vam veure micos, que no paraven de saltar i brincar, ens van fer molta gràcia. Quan es va fer fosc, vam anar cap a les tendes orientant-nos amb una brúixola, perquè sinó no sabríem on serien, és clar, no coneixíem el territori. Vam sopar el que vam poder, ja s'ens havien acabat els entrepans. A la nit mentre dormíem va vindre un ós famolenc i d'un cop va esgarrar les tendes.

Tot seguit vam agafar les bicis, i vam arrencar a correr a la màxima potencia, a l'Eva se li havien acabat les bales. Quan ja estavem lluny, l'ós ens va deixar en pau.

Al cap d'uns dies ens va fer llàstima, però algun dia teníem de tornar a casa, i va arribar el moment. Ens vam despedir de tots els animals, i vam marxar.

Quan els ho vam contar a les nostres famílies ningú s'ho acabava de creure. Va ser una gran aventura inoblidable!

CATEGORIA C

1er Premi:
PILAR CANALDA PASTOR

"VIURE EN UN ALTRE PLANETA"

L'any 2532, el planeta estava tan farcit de gent que s'havien tombat totes les cases per no ocupar lloc. Els habitants vivien a l'aire lliure amb unes condicions de vida pitjors que a l'edat mitjana, el mal era que s'havien fet tants medicaments contra les epidèmies i tota mena de malalties que la gent no moria domés es reproduïa i reproduïa... Tota la superfície de la terra era tan plena que no es distingien pobles i ciutats, tot era com una gran

massa de persones on la seva lluita dia rera dia era poder estar viu el pròxim. El problema era tan gros que ni els intel·lectuals més bons trobaven solució. Fins que un dia un noi de uns 18 anys es va plantejar la següent qüestió:

- Viure en un altre planeta.

La idea sonava estranya, però no impossible. Fins llavors s'havien fet molt avensos en el món de l'espai; Tothom s'havia que a Mart i havia aigua i alguns essers vius, inofensius amb els quals és podein fer tractes. El menjà s'importaria de la terra a Mart amb naus i poc a poc anirien estudiant la manera de generar aliment allí potser amb el tradicional sistema de clonació que s'havia establert a la terra pel simple fet de obtenir aliment treballant poc. El cas es que al cap de tenir uns quants dies la idea decidí d'anar a proposar-li la idea a un pensador que coneixia de tota la vida ja que desde petit havia jugat amb ell i vivia molt pròxim a ell.

El pensador li digué primer que era una bona idea però després li va començar a posar pegues, que si casi s'havien acabat tots els materials amb els quals és pot fer una nau, que si les biblioteques més importants en el tema de l'espai les havien cremat per tal de recuperar lloc per a les persones... La qüestió és que va acabar en la conclusió que no era una bona idea.

El noi se'n va anar molt decepcionat, ja que creia que havia trobat la solució del problema. Però l'endemà es despertà amb l'idea que algú havia de salvar el món i que ell no es quedaria amb els braços creuats esperant que algú ho fes.

Gràcies al pensador que havia visitat el dia avans s'informà on quedaven les biblioteques més properes.

En saber-ho una mica desorientat amb domés un mapa mal dibuixat fet pel pensador i una petita on portava tots els seus bens empenqué el viatge tot despedint-se dels seus pares. A peu, amb unes sabates destrossades que era les úniques que posseïa anava esquivant la gent que l'envoltava, tot de gent pel terra gitats, d'altres alçats sense fer res... Amb un llapís que havia afilat avans d'anar-se'n anava marcant tot el camí que anava fent per no pedres.

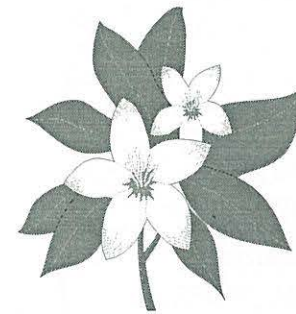
Fins que un dia després d'un llarg camí on ja se li havien acabat les pildores alimentaries, va poder trobar una biblioteca. Al veure-la es va quedar impressionat ja que ell mai havia vist una casa i menys una biblioteca. Després de observar-la per fora, entra a dins amb la supervisió d'uns guardies als que havia estat obligat de contar-los tot el que li havia passat. La biblioteca era inmensa i tots els llibres tenien un únic tema, l'espai.

Allí en Pere que era el noi, troba tota la informació que buscava amb el llapis anava escrivint tot el que li semblava important pel que llavors s'havia convertit en la seva raó de viure. És llegí tots els llibres, i encara volta unes biblioteques més per trobar-ho tot el que necessitava. Un cop tots els planols fets per fer la nau es dedica a fer-la amb materials al seu abast on també havia trobat on els podia buscar, als llibres. Bé, ara la nau ja estava feta, i encara que estava feta amb materials molt rudimentaris i no els indicats per fer-la tenia tota la cara de que funcionaria. Un bon dia el pere, és despertà amb l'ànim de emprendre el viatge cap a Mart i amb molt d'entusiasme, però al mateix cop amb molta temor de arriscar la seva vida i ho va provar. Penetrà a la nau i va fer tot allò que havia de fer per encendre la nau, llavors la nau trontollà una mica i s'envola ràpidament. "Tant ràpid que als pocs segons ja veia el Planeta, aquell que segons els seus planols era Mart. I seguí el seu viatge amb l'il·lusió que salvaria el món, ara domés li

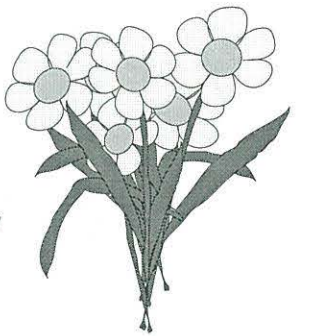
calia fer tractes amb aquells petits essers tan simpàtics que anys enrere els havien anat a saludar. Anava amb tanta il·lusió que es descuidar de mirar el plànol. I arribà a un planeta. El planeta era lluminós. És podia respirar sense aquella mena de peixera que s'havia construït durant els seus anys d'estudi a la terra. Era molt semblant a les fotos que havia vist del principi de la terra. Hi havia aigua i essers vius molt semblants als animals de la terra. Les terres germinaven herba i havien arbres fruiters. Ell pensa que aquella no era Mart però que tant li donava ja que potser era millor. Al cap d'un temps d'estudiar una mica el terreny veié que era un planeta perfecte per establir-se i al cap d'un temps tornar en busca a la terra de gent per que anessin a viure allí, aquell món que el Pere li deia Terra-2. I amb aquella nau transportar molta gent a Terra-2. Fins que la terra semblava tindre un numero regular de persones. Els habitants s'acoplaren perfectament en aquell planeta.

- Ara bé, quan terra-2 s'ompli de gent...

FLORETES

*Creia que les deeses no vindrien mai!
Darrera vostre ni em sento les passes!
Darrerament ho veig tot molt bonic!*

Deixar-vos sola em semblaria un pecat!

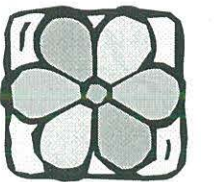
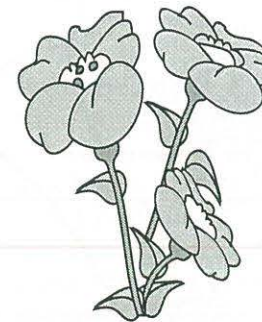
Des d'ara viuré en un neguit!

Disculpa la cara que m'ha quedat!

El vostre passat us ha portat prop meu!

Els altres carrers deuen ser més foscos!

Em deixeu dibuixar un somrís?

Manifest de la XXX Diada del Castell d'Ulldecona

ELS ULLDECONENCS ESTEM ORGULLOSOS DEL NOSTRE CASTELL, SIGNE INEQUÍVOC DE LES NOSTRES ARRELS I DELS NOSTRES AVANTPASSATS, D'AQUEST INDRET PROVÉ EL NOSTRE POBLE I LA NOSTRA GENT.

ESTIC MOLT AGRAÏT AL POBLE D'ULLDECONA, QUE HA SABUT LLUITAR PER RECUPERAR UN INDRET TAN ESTIMAT, DES DE TOTS ELS ÀMBITS, POLÍTIC, CULTURAL, SOCIAL; TOTS SÓN PARTÍCEPS DE QUÈ LA RECONSTRUCCIÓ DEL CASTELL AVUI SIGUE UNA REALITAT, I QUE ENCARA ES LLUITE PER CONTINUAR RECUPERANT-LO.

EL CONJUNT MONUMENTAL SUPERPOSAT A L'ASSENTAMENT DEL CASTELL D'ULLDECONA, ENS PORTA A UNA REFLEXIÓ: EN TOTA SEGURETAT HI HA POCOS INDRETS ON ES CONCENTRIN TANTA QUANTITAT DE CULTURES, SUPERPOSADES EN DIVERSES CONSTRUCCIONS EN DATES I ETAPES DIFERENTS, QUE ES CONSERVEN EN MOLT BON ESTAT I D'UNA IMPORTÀNCIA TAN SIGNIFICATIVA.

COMENÇANT PELS IBERS-ROMÀNIC-MUSULMÀ I CRISTIÀ, AQUEST ASSENTAMENT ARQUEOLÒGICAMENT PARLANT, ÉS D'UNA GRAN BELLESA I ÉS DE GRAN INTERÈS.

LES DIVERSES EXCAVACIONS ARQUEOLÒGIQUES DUTES A TERME EN DIFERENTS FASES DEMOSTREN AQUESTA RIQUESA: CERÀMICA CAMPANIANA, CERÀMICA GRECO-ITÀLICA, FUSAIÒLES, CERÀMICA MEDIEVAL, PLOM, VIDRE MUSULMÀ, CONSTRUCCIONS IBÈRIQUES-MUSULMANES I CRISTIANES.

CAL DESTACAR LA FEINA FETA PEL CENTRE CULTURAL I RECREATIU, PER CREURE FERMAMENT EN LA RECONSTRUCCIÓ, I SOBRETOT PER HAVER CONTINUAT UNA FESTA AL LLARG D'AQUESTS ANYS COM ÉS LA DIADA DEL CASTELL.

I AGRAIR DE TOT COR, QUE AQUEST ANY HAGIN PENSAT EN MI PER SER EL COMANADOR DEL CASTELL, PERÒ JO VOLDRIA FER EXTENSIU AQUEST CÀRREC A TOTES LES PERSONES QUE EN EL SEU DIA VAN ENEGAR LA CELEBRACIÓ D'AQUEST DIA, QUE SEMPRE TREBALLEN A L'OMBRA, PERÒ QUE SÓN LA PART VIVA DE LES ENTITATS, A TOTS ELLS COMPARTIU AMB MI AQUEST GOIG.

ULLDECONA, SETEMBRE 1999

PARLEM DE TEATRE (V)

per PERE SANS

(Amb raó) diuen que un especialista és aquell que cada cop sap més sobre menys fins que ho acaba sabent tot sobre res.

Vertaderament, representar obres de teatre és molt difícil i parlar de teatre potser ho és més; i encara és més difícil explicar i donar una idea de com es pot fer la interpretació d'un paper en una obra.

Hem dit en altres escrits que una de les necessitats principals és tenir un esperit creador i saber transmetre les nostres visions creatives als altres.

En la vida quotidiana, ella mateixa ens les dóna, però al teatre, és l'actor qui ha de portar les circumstàncies dels fets i fer-les veritat per mitjà de la imaginació, i així, poder creure i fer creure el que s'està interpretant, per a la qual cosa, s'ha de tenir una gran habilitat.

Un dels objectius principals és que als actors se'ls entengue molt bé el diàleg; la pronunciació, en escena, és un art i, per tant, molt difícil. És necessari un gran sacrifici perquè vol molta pràctica i una tècnica que s'ha d'aprendre, perquè el que es diu i transmet, siga el que escolta i assimila el públic. Quan això s'aconsegueix, el mateix actor se sent més segur i, a poc a poc, nota una sensació de serenitat, es troba molt a gust a l'escenari en veure que controla la situació.

També s'ha de tenir una gran capacitat d'atenció per poder concentrar-se en el significat del text que en aquell moment s'està interpretant i del que hi ha darrere d'aquelles paraules. Si el text es porta amb una bona dicció i una bona declamació, i es té la línia de l'obra i del personatge, tot ben assumit, igual els gestos com l'expressió facial, no es tindrà cap dificultat a comunicar-se amb els altres actors de l'obra, així com que el públic pugui captar tot el missatge que s'hi desenvolupa.

La serenitat és una virtut que s'ha de guanyar a pols i és primordial per a l'actor. Sense aquesta virtut és difícil, per no dir impossible, arribar dins de la consciència de l'objecte seleccionat per donar-li forma. L'actor amateur sap el difícil que és actuar a l'escenari, però molt més difícils són les pauses. La majoria dels actors, en el moment de la pausa es voldrien fondre, desaparèixer, perquè els sobren les mans, les cames, millor dit, tota la per-

sona. Però pensem que si per actuar bé, el gest necessita estar dotat de fantasia, la pausa ha de tenir l'eloqüència d'un silenci.

Els textos s'han de llegir punt per punt, amb molta meticulositat, i subratllar tots els canvis per valorar les exclamacions de sentiments emocionals o d'aprovació, de protesta de compassió... que en la vida normal de cada dia també ens passa, i que en el teatre hem de fondre als altres en les nostres visions quan estem en acció; precisament és el moment més important perquè és el procés del personatge en el text.

Si les paraules que surten de la boca mouen la lírica del personatge en tots els sentiments i emocions que engendra, com també l'acció, llavors podrem submergir-nos dins d'aquest món tan difícil que és el de la pausa: tant de la pausa natural com de la pausa psicològica, en la qual també entren les actuacions del sotatext, i que dóna un realisme damunt de l'escenari com si no hi haguessin pauses, perquè en realitat, estant callat no ha deixat d'actuar.

Els actors hem de tenir molt en compte el públic que ve a les representacions de teatre, el gran comportament en les obres emocionals o en el gran treball de les obres ben fetes; és precisament la pausa, tant si és lògica com psicològica, així com el sotatext, on es nota en el silenci del públic que marca la línia teatral de l'obra que s'està representant, on arribes a confondre qui és el vertader actor, si el de dalt de l'escenari interpretant l'obra o el de sota que escolta, que assumeix tot el text, amb les pauses, mantenint les seves emocions, que per no trencar l'encís del treball, no el sentis ni respirar i no aplaudeix fins al final, en què tots estan drets, uns saludant i els altres a sota aplaudint.

Ara recapitem en les pauses; tan difícils com són, quan naixen del bon treball de l'actor, entren dins de la intel·ligència del públic que escolta. Els molt entesos en teatre, encara que les pauses siguin llargues, acompanyades o no de música d'ambient, es mantenen en el seu seient vivint tot l'encís d'aquelles pauses que no diuen res però que ho volen dir tot.

Per això, l'actor ha de sospesar tant les paraules, que ha de procurar sentir-se a ell mateix. Que no es dedique a memoritzar sino que ha de declamar, sense pressa per dir les frases, buscar el temps idoni per penetrar millor en el que està dient; buscar les lleis del llenguatge per poder interpretar millor i trobarà tant la pausa lògica com la psicològica, i el sotatext, i en acabar l'obra, se sentirà satisfet del seu treball, i es podrà replantejar la vida: ser un actor professional si és que té vocació.

DIOXINES

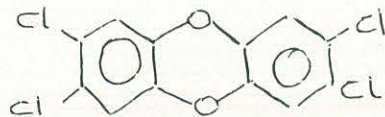
per RITA SOLER MÁRQUEZ

La recent aparició d'informacions sobre la contaminació amb dioxines en pollastres procedents de determinades granges de Bèlgica, que havien estat alimentats amb pinsos adulterats amb grasses d'origen industrial que contenien dioxines, ha tornat a posar en relleu a un ampli grup de substàncies, tràgicament popularitzades a partir d'un accident industrial, el qual va tenir lloc fa més de 20 anys. L'accident va transcórrer el 1976 en una planta de fabricació de triclorofenol en Seveso (Itàlia). Produí l'alliberació d'un núvol tòxic de composició complexa, incloent-hi quantitats importants de dioxines, que provocà víctimes mortals, així com nombrosos casos d'intoxicació, que en dones embarassades es traduí en avortaments i malformacions congènites greus en els nens nascuts.

Què són les DIOXINES?

Les policlorodibenzo-p-dioxines (PCDDs) i policlorodibenzofurans (PCDFs), coneguts de forma abreviada com a dioxines i furans, són dos grups de substàncies clorades d'estructura i propietats molt similars, que engloben un total de 210 compostos. Tots ells presenten una estructura bàsica de 2 anells benzènics units entre sí per un o dos àtoms d'oxigen. A aquesta estructura s'hi poden incorporar d'un a vuit àtoms de clor situats en diferents àtoms de carboni, obtenint fins a 75 PCDDs i fins a 135 PCDFs. De tots els isòmers possibles, els 17 compostos amb àtoms de clor a les posicions 2, 3, 7 i 7 són els més tòxics, i concretament la 2, 3, 7, 8-tetraclorodibenzo-p-dioxina (2, 3, 7, 8 TCDD), és la més perillosa, constituint en realitat una de les substàncies més tòxiques conegudes per l'home. A més de les dioxines i els furans, existeixen una sèrie de compostos que presenten un comportament tòxic similar a aquests (Dioxin likecompounds), com els Policlorobifenils (PCBs), els policloronaftalens (PCNs), les clorparafines (CPs), els Polibrombifenils (PCBs) i els Difenilète polibromats (PBDEs)

L'estructura química de la TCDD és la següent:

El febrer de 1997, la OMS va catalogar la TCDD (2, 3, 7, 8-tetraclorobenzo-p-dioxin) com a cancerígena en humans. La toxicitat de qualsevol altre isòmer o d'una mescla d'aquests es fa en termes de quantitat equivalent de 2, 3, 7, 8-TCDD. Es fa servir el concepte de Factor d'Equivalència Tòxica (TEF); a cada isòmer o molècula considerada com a tòxica, se li assigna

un factor de ponderació en relació a la 2, 3, 7, 8, -TCDD, que té un valor d'1.

D'on provenen?

Les dioxines i els furans es troben àmpliament distribuïts al medi ambient, ja que apareixen com a subproductes de diversos processos i activitats que els generen. Les seves característiques són comuns a la resta de contaminants considerats com a Compostos Orgànics Persistents (COPs).

Persistència: tenen una gran estabilitat química i per tant són molt resistents a la degradació física, biològica i química. Així, pot presentar efectes a llarg termini, alhora que es pot dispersar a grans distàncies i dipositar-se a zones llunyanes de l'emissió.

Bioacumulació: la seva liposolubilitat facilita que s'emmagatzemin als teixits grassos dels organismes vius.

Biomagnificació: els animals depredadors i situats en els nivells alts de les cadenes tròfiques solen presentar més grans concentracions d'aquests compostos, ja que els incorporen per la dieta.

Semi-volatilitat: aquest terme pretén descriure la possibilitat d'aquests compostos de ser presents tant a la fase vapor com estar absorbits a les partícules atmosfèriques, fet que els permet viatjar grans distàncies. El TCDD és un contaminant altament tòxic, liposoluble, que es troba àmpliament distribuït al medi ambient. Es genera com a subproducte de la fabricació de fenols clorats (2, 4, 5 triclorofenol), alguns pesticides, en el blanqueig amb clor de la pasta de paper i en la incineració de residus clorats.

Les dioxines i furans s'han vist implicats en diversos accidents de contaminació ambiental amb gran repercussió pública: - Intoxicacions massives per consum d'oli d'arròs contaminats a Yusho (1968) i Yu Cheng (1979). Ús de l'Agent Orange, un herbicida àmpliament emprat com a defoliant en el Vietnam. Aquest agent, dissolt en querosè, es va escampar arreu de les àrees forestals durant la guerra del Vietnam (1962-70) i ha estat implicat com agent causal de diversos símptomes descrits per veterans exposats al defoliant. Accident de Seveso (1976), Itàlia, on a causa d'un accident industrial en una planta de producció de triclorofenol es va alliberar un núvol de material tòxic, amb quantitats massives de dioxines.

De forma natural, és possible que les dioxines i els furans es formin a través de l'oxidació de fenols

clorats, per l'acció de lactoperoxidases bovines i per l'acció del cultiu del fong de la putrefacció davant del 2, 4, 5-triclorofenol, tot i que les aportacions per aquesta són baixes.

Les fonts més importants de generació d'aquests compostos són aquells en els que es parteix d'una sèrie de precursors i situacions tèrmiques adequades. De forma internacional es considera que un procés és previsiblement generador d'aquests contaminants quan es dona a menys de 800°C, existeix presència de matèria orgànica, àtoms d'halògens i metalls que actuïn com a catalitzadors per a la seva formació.

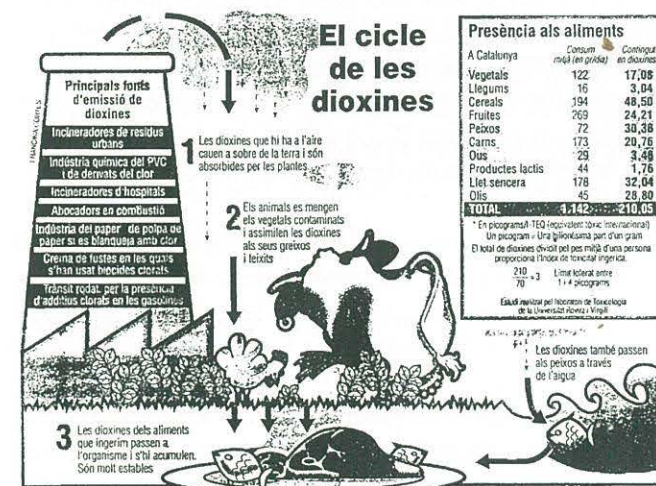
Aquestes característiques es poden donar en nombrosos processos industrials, productius i domèstics tals com: incineració de residus, combustions domèstiques, combustions incontrolades (incendis forestals, focs en edificis), focs incontrolats en abocaments, blanqueig de la pasta de paper amb clor, ús de colorants a la indústria tèxtil, compostatge per l'acció de microorganismes...

Els focs accidentals en edificis, vehicles o fins i tot a zones forestals, suposen una de les contribucions més grans a la presència d'aquests contaminants directament a l'atmosfera en forma de vapor o a la vegetació i terra, degut al dipòsit de les partícules contaminades.

Com estem exposats a les dioxines?

La principal font de dioxines és la nostra dieta.

A l'article publicat a "El Periódico" de dijous, 3 de juny, es troben gràficament descrites les fonts d'emissió i el camí que segueixen les dioxines per arribar als diversos elements de la cadena alimentària:

A través de la cadena alimentària les dioxines entren al nostre organisme i, després d'ingerir els aliments, s'acumulen al teixit adipós. La seva eliminació depèn de la degradació metabòlica (que generalment és mínima) i de la taxa d'excreció, que majoritàriament és per via fecal. La seva vida mitja és molt llarga, d'aproximadament una dècada. Pot arribar a una concentració suficient per causar efectes tòxics, tot i que

concretar a partir de quina dosi són cancerígenes per a l'home és molt complexe. Les dioxines travessen la barrera placentària i grans quantitats són transferides a la llet materna.

Quins efectes tenen sobre la salut?

En treballadors exposats a pesticides clorats, es va detectar un increment de sarcomes de teixits tous. En els veterans del Vietnam (exposats al TCDD), el risc de desenvolupar un limfoma no Hodgkinià era d'aproximadament un 50% superior respecte del grup control. L'exposició a TCDD ha estat implicada en l'augment en la mortalitat per càncer en treballadors del sector químic, tot i que hi havia altres factors presents, com el tabac. L'exposició de dioxines s'ha relacionat amb sarcomes de teixits tous, malaltia de Hodgkin, limfoma no-hodgkinià, cloracné i porfiria tardana. Amés, hi ha evidències limitades de l'associació amb càncers prostàtics i del sistema respiratori i amb mieloma múltiple.

De forma general, la presència de les dioxines al medi ambient, junt a la seva acumulació al medi i als organismes vius, fan que, tot i que en quantitats petites, puguin produir els següents efectes: aparició de cert tipus de càncers, cloracné i alteracions en la reproducció en el sistema immunològic i neurològic. També es consideren disruptors hormonals.

De tota manera els seus efectes sempre són per acumulació a llarg plaç, i no per exposició aguda.

Control de les dioxines.

No hi ha un control habitual d'aquest tipus de compost en l'alimentació, ni una directiva comunitària que en faci referència. El que sí que es controla són els plaguicides. Existeix una directiva sobre emissió de dioxines en la incineració de residus especials i s'està estudiant la regulació en la incineració de residus urbans.

BIBLIOGRAFIA

- "Martindale, The extra Pharmacopoeia" 31TH Edition.
- "The Index Merk" 12TH Edition.
- "Birth defects in the Seveso Area" JAMA, March 18 1988- Vol. 259 n° 11.
- "Effects of environmental exposure to polychlorinated biphenyls and dioxins cognitive abilities in Dutch children at 42 months of age". The Journal of Pediatrics. January 1999.
- Ponència presentada per Begoña Fabrellas (CIEMAT) a CONVERT '99. Madrid 17-18 de febrer de 1999.
- "Escándalo alimentario en Europa". Article de El Periódico de 3 de juny de 1999.
- Entrevista a Mª C. Rodríguez. La Vanguardia de 4 de juny de 1999.

PRESUMPCIÓ D'INNOCÈNCIA I DETERMINACIÓ DE LA CULPABILITAT

Per SANTI SANS GRAU
Advocat

I. El dret a la presumpció d'innocència, com tots els drets fonamentals reconeguts a la Constitució Espanyola, vincula a tots els poders públics (art. 53.1 de la Constitució), i donada la seva naturalesa, aquesta vinculació es dirigeix especialment sobre aquells poders públics als que, en diferents àmbits, els ha estat encomanada la depuració de responsabilitats derivades d'actes il·lícits amb la imposició de les corresponents sancions als infractors.

De tots aquests poders, la presumpció d'innocència vincula de manera molt particular als òrgans jurisdiccionals de l'ordre penal, als qui correspon en exclusiva la repressió dels actes il·lícits de major transcendència social, els castigats per l'ordenament jurídic amb una sanció penal.

Ara bé, afirmada la vinculació dels Tribunals penals al dret constitucional a la presumpció d'innocència, convé preguntar-se en que consisteix la meritada vinculació. Si el dret a la presumpció d'innocència no és altra cosa, que el dret de tota persona acusada d'un delictes a ésser considerada innocent fins que la seva culpabilitat hagi estat legalment declarada (art. 6.2 CEDH), de la vinculació dels Tribunals penals a la presumpció constitucional d'innocència, podran deduir-se almenys, les següents exigències bàsiques:

1ª.- Els Tribunals penals deuen de considerar innocent a l'inculpat fins que la seva culpabilitat hagi estat declarada conforme a llei. En el nostre ordenament jurídic, la culpabilitat no pot considerar-se legalment declarada fins la sentència de instància, per la qual cosa, fins aquest moment, en totes les resolucions que es dictin durant la substanciació del procés, els Tribunals penals han de patir de la innocència de l'acusat.

Aquesta exigència es projecta bàsicament sobre les resolucions que afectin a la situació personal de l'acusat durant el procés (presó preventiva, prestació de fiança, etc.) enllaçant amb la significació que els pensadors de la Il·lustració van donar al postulat de la presumpció d'innocència i que fou acollida per l'article IX de la Declaració de Drets de l'Home i del Ciutadà.

2ª.- Els Tribunals penals no deuen de declarar la culpabilitat de l'acusat si la mateixa no es pot considerar probada conforme a llei. Aquesta exigència es projecta directament sobre la sentència penal de primera o única instància, que és la resolució en la qual es produeix per primera vegada un pronunciament definitiu sobre la culpabilitat o innocència de l'acusat.

3ª.- Quan una resolució dels òrgans jurisdiccionals de l'ordre penal -sigui una resolució que afecti a la situació personal de l'acusat, sigui la pròpia sentència d'instància- lesioni el dret a la presumpció d'innocència de l'acusat, els propis Tribunals penals deuen de reparar la infracció mitjançant els recursos establerts per les lleis processals contra la resolució que es tracti.

II. La sentència penal d'instància constitueix la resolució en la que es declara, de forma definitiva la innocència o la culpabilitat de l'acusat. Doncs bé, la presumpció d'innocència condiona aquest pronunciament en dos sentits:

1er.- Impedeix que es declari la culpabilitat de l'acusat si aquesta no pot considerar-se provada conforme a llei.

2on.- Imposa la lliure absolució de l'acusat quan la seva culpabilitat no pot considerar-se provada conforme a llei, malgrat en el cas que tampoc hagi quedat completament acreditada la seva innocència.

Des d'aquesta perspectiva, la presumpció d'innocència ens dona dos problemes diferents: el primer, el de les condicions en les que el Jutge penal pot tenir per certa la culpabilitat de l'acusat i, en segon lloc, el del sentit de la decisió en cas de dubte amb el que fa referència a la culpabilitat de l'acusat.

La primera qüestió és, en un ordre lògic, anterior a la segona: el problema de la decisió en cas de dubte pressuposa que ha estat resolt, en sentit negatiu, el de les condicions en les que pot el Jutge tenir per certa la culpabilitat de l'acusat.

Això suposa que la presumpció d'innocència pot ésser vulnerada per la sentència penal d'instància de dos formes diferents: en primer lloc, tenint per certa la culpabilitat de l'acusat quan la mateixa no pot considerar-se provada conforme a llei i, en segon lloc, quan encara tenint la pròpia sentència per dubtosa la culpabilitat de l'acusat, el dubte és resolt amb un pronunciament condemnatòri.

III.- Per a que la sentència penal pugui declarar la culpabilitat de l'acusat sense vulnerar el seu dret a la presumpció d'innocència és necessari que la culpabilitat pugui ésser considerada provada conforme a llei. En aquest sentit, l'expressió "declarar la culpabilitat" consisteix en afirmar la certesa d'uns fets que constitueixen una infracció penal i també en afirmar que l'acusat ha participat en aquests fets, i que tot això ha estat degudament provat, és a dir, el dret a la presumpció d'innocència exigeix que la certesa de la culpabilitat es determini amb el sistema legal probatori.

Per altra banda, amb la constitucionalització del dret a la presumpció d'innocència s'ha d'entendre que en cas de dubte sobre la innocència o culpabilitat de l'acusat, l'últim incís de l'article 24.2 de la Constitució ha consagrat el principi *in dubio pro reo* -el benefici del dubte-. Segons aquest principi, la decisió en cas de dubte deu de conduir a l'absolució de l'acusat.

D'altres consideracions a l'entorn de la Catalunya Nord

per PERE POY

El lector que em guarda mínima fidelitat ha de recordar que en l'edició corresponent als mesos de març i abril gosava emprendre un *Viatge a la Catalunya Nord*. Reprenent el fil deixat al llarg i ample del camí emprès aquella primavera, em fa l'efecte que les persones interessades voldran ampliar els seus coneixements amb la incorporació de noves dades i de nous elements d'anàlisi de la situació cultural —en especial, de vitalitat i ús de la llengua— a la Catalunya Nord.

El fet de referir-se a la Catalunya Nord presenta, ja d'entrada un problema terminològic. La llengua de territori situada, en territori francès, a cavall dels Pirineus es troba al capçal nord de Catalunya, per bé que la perspectiva varia tan bon punt es canvia el punt de vista a través del qual s'ordena el món. Els interessats —els habitants de la zona en qüestió— parlen de caseua bo i reverenciant la geomorfologia, motiu pel qual han encunyat la perífrasi *Pirineus orientals*. Tanmateix, és coneguda de tothom la tendència humana a centrar-se tan sols en un punt dels diversos, a conferir protagonisme al detall i, en definitiva) a homogeneïtzar la multiplicitat sota un aspecte concret; d'aquí ve, precisament, que sovintegi la denominació de la comarca més popular (el Rosselló) en el moment que hom necessita fer esment d'un total de cinc regions (el Vallespir, el Rosselló, el Conflent, la Fenolleda i el Capcir). Penso, en referència a aquest esclavissament, que plegats hem de començar a superar totes i cadascuna de les tendències egocèntriques o només centralitzadores. Els especialistes, doncs, han arribat a un acord que ha afavorit la consolidació de la nomenclatura que posa èmfasi en el terme *Catalunya Nord*.

És un fenomen evident per als estudiosos de la sociolingüística autòctona que el català emprat en aquesta àrea ha perdut a hores d'ara la seua consistència. Així les coses, cal subratllar que ha hagut de patir un procés de degradació de més de dos segles de durada per tal d'arribar a la situació actual.

El rigor expositiu demana unes notes introductòries a la història de la regió, atesa la influència dels esdeveniments temporals damunt la societat i per tant, damunt la llengua vehicular d'aquella societat.

La Catalunya Nord té el privilegi de constituir el bressol del comte mitificat pels romàntics Guifré el Pilós. A banda de veure nàixer la llengua catalana —i d'assistir al seu trasplantament a la resta de territoris que avui dia formen part del seu domini lingüístic—, la Catalunya Nord participa en la forja del que serà la Corona de Catalunya i Aragó. La ubicació a cavall dels Pirineus dificulta, però, el desig del regne francès que les fronteres administratives coincidisquen amb les fronteres actuals imposades per la geografia. De resultes d'uns successos històrics particulars, l'estat regit per Lluís XIV aconseguí annexar-se la Catalunya Nord i de rebot, que França arribés a tocar plenament els Pirineus. Fet i fet, l'acte és consumat arran de la signatura d'un Tractat dels Pirineus l'any 1659. Tot amb tot, la vida cultural de la Catalunya Nord no se'n ressent durant vint anys, en part perquè la maquinària organitzativa francesa no esdevé real fins al 1680. Encara, caldrà que la revolució del 1789 tinga èxit, per tal com els jacobins duguen a la pràctica el seu model d'estat centralitzat i uniforme. Les disputes francogermàniques ocorregudes en el transcurs dels segles XIX i XX contribuiran, també, a cohesionar una nació francesa dins els límits de l'estat francès tal com es coneix avui dia.

Del conjunt de dates ressenyades més amunt, la més interessant de destacar fóra la de l'esclat de la Revolució Francesa, bàsicament, pel paquet de mesures igualitàries que arran del seu triomf es proposen i s'apliquen. A partir d'aleshores —encara

que roman vigent el sentiment de resistència envers la uniformització politicocultural— s'esbrina en el posat de la gent una relliscada cap al que constituiria l'acceptació de la llengua comuna i, a la llarga, la incorporació en la nació francesa. Efectivament, el canvi de mentalitat deriva fins a l'assentament d'una diglòssia prou significativa, potser, pel seu caràcter marcat. A fi d'entendre aquest estat de les coses, cal postular com a base un procés lent, però eficaç, de substitució lingüística associat a aquell canvi de mentalitat, en definitiva, responsable que el català s'haja convertit en una llengua de segon categoria en la major part dels casos particulars. S'obre, doncs, una escletxa per tal de comentar a grans trets quina és la situació del català a l'actualitat.

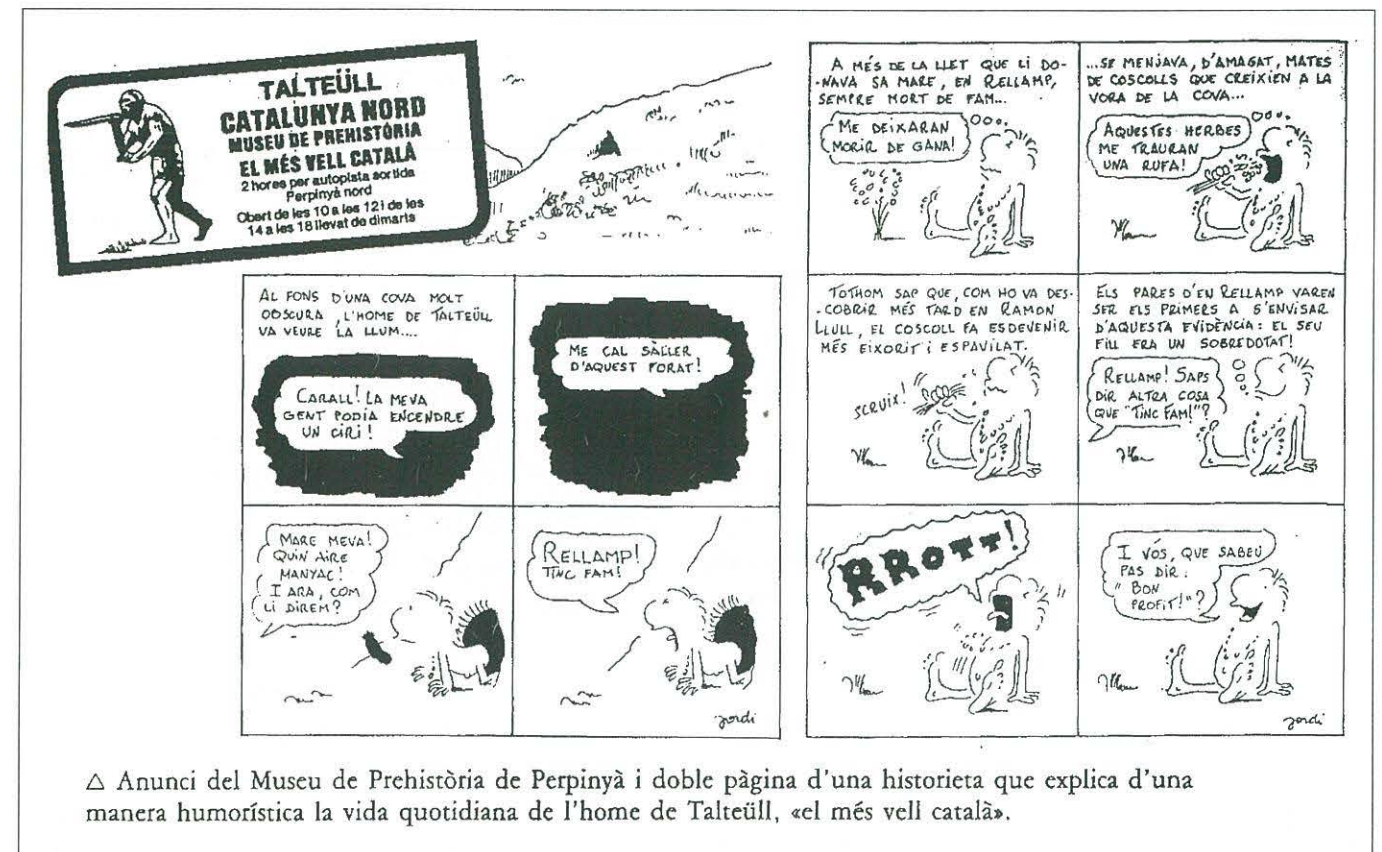
Aquest comentari però, ha d'emfasitzar en primera instància la realitat que la complexitat lingüística de la Catalunya Nord demana una contextualització de la totalitat de les dades. L'ull de l'analista descobreix que el terreny ocupat per la Catalunya del septentrí empara en realitat tres cultures distintes, per bé que interrelacionades: la història personal n'ha afavorit l'assentament d'una de vehiculada en francès, de tal manera que l'autòctona —en català— hi ha de conviure, sense oblidar que en les comarques de la Fenolleda i el Capcir ja s'hi esbrina un estadi de transició considerable cap al que seria la llengua occitana.

A la complexitat cultural i lingüística, l'acompanya una complexitat social. A la Catalunya Nord, hi viuen vora 360.000 persones, de les quals gairebé la meitat tenen una procedència francesa. Per bé que 180.000 habitants són originaris del territori, res no indica que 180.000 habitants parlen en català. Això, d'entrada, és un entrebanc a l'hora de dinamitzar l'ús de la llengua. Tothom entén que l'ús social i l'aspecte jurídic van estretament lligats, motiu pel qual convé indicar que la legislació vigent no afavoreix sobre manera la presència pública del català. Com a norma general, el francès és la llengua oficial de l'estat, i només modernament s'han iniciat alguns moviments que pretenen sensibilitzar la ciutadania davant l'opressió de les que anomenen les llengües regionals. En aquesta lí-

nia, el 1970 la llei Deixonne permet ja l'ensenyament dels parlars regionals de forma absolutament facultativa, fora de l'horari escolar. Amb el Partit Socialista instal·lat en el poder, es possibilita la creació de les escoles bressola —bilingües— i cap al 1989, de les escoles privades d'ensenyament bilingüe.

La traducció de l'estat vigent és diversa, així com la interpretació varia depenent de molts factors. Per exemple, existeixen algunes enquestes promogudes des del govern francès que posen en relleu que el 50 per cent de la població sap parlar català, el 25 per cent el pot llegir i el 10 per cent en practica l'escriptura. Tanmateix, remarca de forma potser excessivament optimista —explicaré per què en endavant— que dos de cada tres ciutadans entenen el català a la Catalunya Nord. D'altres enquestes —realitzades sota la tutela de la Universitat de Perpinyà— han subratllat que l'optimisme és relatiu i, fins i tot, fantasiós. Aquestes altres fonts d'interpretació assenyalen que, malgrat que el 55 per cent dels habitants septentrionals l'entenen, tan sols el parlen un 14 per cent. S'imposa llavors la necessitat de revitalitzar l'ús públic i privat de la llengua catalana, a fi d'assegurar-ne la pervivència, car, en cas contrari, restarà convertit en idioma artificial, entès però en cap cas utilitzat. Tot amb tot, encara es pot subratllar el fet que el 50 per cent de la població veu televisió o escolta emissores en català.

Concretant la reflexió anterior d'abast social, cal anotar que el panorama escolar demostra fins a quin punt el català ha vist rebaixat el seu caràcter de vehicle cohesionador de tota una societat. Al voltant de cinc-cents xiquets i xiquetes reben els cursos d'educació primària a les escoles bressola. Els centres que imparteixen els cursos de secundària es poden caracteritzar per la posada en pràctica de determinades línies bilingües, les quals són aprofitades pels estudiants bo i depenent del seu horitzó d'expectatives de promoció social: tothom qui vol realitzar estudis superiors a Barcelona acaba escollint un aprenentatge en el qual és present el català. Pel que fa als ensenyaments universitaris, l'alumnat sempre té l'opció d'escollir una

△ Anunci del Museu de Prehistòria de Perpinyà i doble pàgina d'una historieta que explica d'una manera humorística la vida quotidiana de l'home de Talteüll, «el més vell català».

assignatura de llengua catalana, malgrat que a l'hora de la veritat només hi opta el 7 per cent del gruix dels estudiants universitaris. Val a assenyalar que dins la Universitat de Perpinyà s'hi han anat desenvolupant departaments encarregats de l'estudi de la llengua i la literatura pròpies del territori. D'ençà del 1968, la Universitat Catalana d'Estiu aplega a Prada una bona mostra de personalitats d'arreu dels Països Catalans, alhora que serveix de nucli agilitzador i crític dels esdeveniments sociopolítics i sociolingüístics. És molt positiu el desenvolupament d'aquesta iniciativa, ja que facilita l'accés a una cultura de qualitat, al mateix temps que trenca la patina rural i folklòrica que revesteix la cultura de l'indret, mancat d'una revolució industrial. No obstant això, cal tenir en compte que el prestigi de

la cultura també depèn de la incorporació de nous escriptors, capaços de renovar la llengua i l'estil i d'oferir un perfil jove i novedós, sempre, sense menystenir els vincles amb d'altres zones de parla catalana. El gran problema que pateix la nostra comunitat es reflecteix amb matís especial a la Catalunya Nord: la manca total de cohesió territorial. Aleshores, en paraules de Kafka, fóra correcte d'enunciar que ocorre "com si s'haguessen desatès moltes coses en la defensa de la nostra pàtria. Fins ara no ens n'hem preocupat i hem continuat fent la nostra faena, complint-hi; els successos d'aquests darrers temps, però, ens fan venir angúnia".

perepoy@hotmail.com
Pere Poy estudia filologia catalana

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA

Activitats del CENTRE D'ESTUDIS D'ULLDECONA

Seguint la tradició encetada l'any 1998, quan vam treballar el tema dels ibers, el Centre d'Estudis d'Ulldecona dedica el present curs a l'estudi de l'islam a l'antic territori de Tortosa. Enguany, a més, ho fem amb la col·laboració del Centre d'Estudis seniençs, fomentant així les relacions supralocals entre els diversos centres d'estudis de la comarca, aspecte aquest que considerem molt engrescador des de la nostra entitat.

La programació ens sembla prou àmplia i diversificada. A hores d'ara ja s'han celebrat dues conferències: *El món islàmic al territori de Tortosa i Costums i tradicions islàmiques*, a càrrec, respectivament de Pere Balanyà i Carme Queralt. Ambdues conferències anaren acompanyades de sengles sortides; la primera a l'exposició: *L'islam i Catalunya* al Museu d'Història de Catalunya i la segona al castell d'Alcalà de Xivert. El desenvolupament de dites activitats ha estat agradable i amè i l'assistència ha estat prou nombrosa.

També a hores d'ara s'ha fet un cine-fòrum amb la projecció de la pel·lícula "Danya" i s'ha presentat l'exposició: *L'islam a l'antic territori de Tortosa*, a la veïna població de La Sénia. Aquesta exposició s'inaugurarà a Ulldecona el dia 29 de maig, aprofitant la celebració de les VII Jornades de Cultura Catalana, i anirà acompanyada d'una sessió de cine-fòrum en el qual es presentarà la pel·lícula *Tramontana*.

El present cicle es completarà amb les següents activitats:

- Dissabte, 5 de juny, conferència sobre Arqueologia islàmica, a càrrec d'Helena Kísner, a la Casa de Cultura.

- Diumenge, 6 de juny, sortida a Tortosa i Miravet, visitant el castell de la Suda, l'Assut i el castell de Miravet. Els assistents podran degustar un dinar típic de l'època àrab al restaurant La Graella, vora l'Assut.

- Dissabte, 25 de setembre, conferència sobre Toponímia Islàmica, a càrrec de Dolores

Bramon, filòloga i historiadora, a la Casa de Cultura de la Sénia.

- Diumenge, 26 de setembre, visita guiada al castell de Balaguer i al Museu de la ciutat.

Aquest cicle de conferències i sortides ha estat àmpliament divulgat en diversos mitjans de comunicació d'abast local, comarcal, provincial i nacional, i se n'ha exalçat la qualitat dels conferenciants i l'interès de les sortides.

Altres activitats, fora ja de l'àmbit del cicle sobre l'islam, que el Centre d'Estudis té previst de realitzar són:

- La realització d'una exposició fotogràfica sobre les quinquennals en època franquista i l'edició d'un llibre sobre les mateixes.

- Participar en les VII Jornades de Cultura Catalana, a més de les activitats del cicle de l'islam, amb la conferència *Apunts per a l'estudi de les famílies: a propòsit dels Poy d'Ulldecona*, que anirà a càrrec del membre de l'entitat, Pere Poy.

- Col·laborar en la presentació i divulgació del llibre *Ulldecona* de l'editorial Cossetània escrit pel nostre soci Ferran Grau. L'acte de la presentació se celebrarà el 18 de juny, divendres, durant el cap de setmana del pregó de la Festa Medieval.

- I, finalment, l'edició de les dues revistes *Rails* que cada any l'entitat treu per la primavera i la tardor. Enguany seran els números 13 i 14.

El Centre d'Estudis té el ferm propòsit de seguir en la seua feina de divulgació del patrimoni local i és per això que està molt il·lusionat en continuar la publicació de la revista *Rails*, però també en intentar mantenir la iniciativa que enceta enguany d'editar llibres monogràfics i, per supòsit, continuar el treball anual en cicles dedicats a un tema específic que, sempre que siga possible, tractaran sobre temes que incidisquen plenament en el nostre àmbit més proper.

Ha mort l'escultor del segle.

Un artista: JOAQUÍN RIBA BRILLOS

Quan el mes de maig es vesteix de flors i llueix esplendorós i bonic, ens ha deixat l'home, artista, l'amic... ens ha deixat com sempre ha viscut al llarg de la seua prodigiosa vida: sense sorolls ni envaniments presumptuosos.

La seua vida va transcórrer sempre en torn del seu nom de l'escultura, del dibuix i de la música. L'escultura la va viure d'una manera intensa, apassionada... Quan amb el cisell a la mà, cisellava una figura, per insignificant que aquesta fos, sempre li posava en aquell tros de pedra o marbre, tota la seua vida i el seu cor. Aquell tros de marbre per a ell tenia vida; s'el mirava, l'acariciava i el tractava com a una núvia bonica. Amb la seua obra era tremendament meticulós, tan ho era que, moltes nits s'aixecava del llit a mitjanit perquè tenia en el cap aquella mà... aquell plec de la roba... aquell ull... tenia algo que no el deixaven dormir. Baixava al seu taller, s'ho mirava... "veus com retocant un poc d'aquí i llevant un poc d'allà, si, si, tindrà un altre caire". Prenia el cisell i molt suaument per a no fer soroll, cisellava allò que no el deixava dormir. (Moltes vegades la seua dona el baixava a buscar per a que tornara al llit a dormir).

Joaquín, amb la seua obra era perfecte, ell no podria sofrir que allò que feia, tingués ni el més mínim dubte de cosa defectuosa. Per aquest motiu mai es va fer ric amb el seu treball. Ell ajustava el preu del seu treball amb el client i sempre hi posava més hores de les que tenia ajustades, perquè era incapàs de deixar-la mal acabada per a que li sortís un bon jornal. Sempre es creia que o cobrava massa car, i quan veia que li pagaven la feina sense posarli cap impediment, ell pensava: "Que tonto soc, lo mateix m'hagués pagat si li dic més". ¡Però ell era així! Un home senzill, molt humà, que no es va atrevir mai a valorar el seu treball en el que realment valia. Perque ell mai va anar pel món presumint d'allò que realment ell era: Un escultor magistral. Extraordinari.

Un artista en tota l'extensió de la paraula! Joaquín, era feliç amb la seua família, amb la seua feina, amb el seu violí... ell va estar sempre per damunt de les enveges i de les ambicions ruïnes. Per a ell tan sols existia un món: el artístic, el de la bellesa i aquell moment incomparable de la creació. Per això, perquè Joaquín Riba va ésser tota la seua vida un home tan senzill, que trepitjava per la vida caminant de puntetes per no molestar a ningú, és per el que no ens vàrem adonar que Joaquín ha estat: **L'ESCUPTOR MÉS IMPORTANT I MÉS COMPLERT QUE ENS HA DONAT ULLDECONA EN AQUEST SEGLE.**

Potser que ara, alguns després de la seua mort, es donaran compte de que algo li devien en vida. No obstant, Joaquín Riba i Brillós, tindrà per a sempre l'admiració i l'homenatge de tots aquells que el coneixien i l'admiraven.

Entre el niví paper dels seus dibuixos i la blancor resplendent del marbre, Joaquín, poc a poc es va anar deixant la seua vista, que els darrers anys la tenia ja molt castigada. Però ell, tot i que tenia ja 85 anys, cap dia del món va deixar d'esculpir en el seu tros de marbre; de dibuixar en aquells quadres tan meravellosos, ni de arrencar els dolços arpegis al seu prodigiós violí.

- Jo estic segur, Joaquín amic meu i respectat mestre que vas ser per a mi, que tu estaràs allà en el cel -per que no pots anar a cap altre lloc- i estaràs al costat dels teus admirats Miguel Angel, Rafael, Benlliure, Berruguete... cisellant els núvols de marbre blanc del cel de tot el món, amb bellíssimes i fantàstiques figures; després en les hores lliures, formaràs part del cor dels àngels amb el teu meravellos violí. Seràs feliç, immensament feliç, perquè estaràs fent allò que més estimaves en la teua llarga vida en aquest món que tu ja has deixat i en el que, tan sols has deixat amics i una llarga mostra del teu art.

Fins a sempre.

JULIO SANSANO i ROCA

COLLECCIONISME Secció Filatèlica

Mesos abril/juny

CAMPEONATO MUNDIAL DE ATLETISMO

Fecha de emisión: 30 de Abril de 1999.

Valor: 70 pesetas.

Papel: Estucado engomado y fosforescente.

Estampación: Huecograbado.

Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm.

Dentado: 13 3/4.

Tirada: 1,5 millones.

Pliegos: 50 sellos.

Entre els dies 20 i 29 d'agost s'ha celebrat a Sevilla el 7è Campionat mundial d'atletisme "Sevilla '99". Han participat més de tres mil atletes i han estat presents mitjans de comunicació de tot el món.

Per a l'ocasió s'ha construït un gran estadi olímpic, amb una capacitat per a seixanta mil espectadors, tots asseguts i sota coberta.

Amb aquest motiu s'ha emès un segell de 70 ptes. que recorda aquest esdeveniment esportiu.

75 AÑOS DEL METRO DE BARCELONA

Fecha de emisión: 7 de Mayo de 1999.

Valor: 70 pesetas.

Papel: Estucado engomado y fosforescente.

Estampación: Huecograbado.

Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.

Dentado: 13 3/4.

Tirada: 1,5 millones.

Pliegos: 50 sellos.

El Metro de Barcelona aconpleix els 75 anys de funcionament. El 30 de desembre de 1924, va néixer la primera línia metropolitana que unia les estacions de Lesseps i Catalunya.

Els anys següents, el Metro de Barcelona va tenir un gran creixement amb l'obertura de nous trams i la línia Trancersal, el 1926. El Metro, a partir dels anys seixanta i en l'actualitat, segueix augmentant el ritme d'inauguracions que són gestionades per l'entitat denominada Transports Metropolitans de Barcelona.

EUROPA. RESERVAS Y PARQUES NATURALES.

Fecha de emisión: 5 de Mayo de 1999.

Valor: 70 pesetas.

Papel: Estucado, engomado mate y fosforescente.

Estampación: Huecograbado.

Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.

Dentado: 13 3/4.

Tirada: 2 millones.

Pliegos: 50 sellos.

La sèrie d'Europa dedica la seva emissió de l'any 1999 a Reserves i Parcs Naturals, tema comú de tots els països que formen la CEPT.

Per a il·lustrar el segell s'ha elegit el Parc Natural de Monfragüe, un bell paratge situat a la província de Càceres, en la confluència dels rius Tajo i Tiétar.

El segell mostra una imatge del parc, junt amb un dels felins del seu habitatge: el gat salvatge.

LAS EDADES DEL HOMBRE

Fecha emisión: 14 de Mayo de 1999.

Valor: 35 y 70 pesetas.

Papel: Estucado, engomado y fosforescente.

Estampación: Huecograbado.

Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm. Dentado: 13 3/4.

Tirada: 1,5 millones. Pliegos: 50 sellos.

L'Art espanyol dedica aquest any, els seus dos segells a la celebració de la VII edició de les Edats de l'Home. El primer segell, de 35 ptes., representa el rei Salomó en una pintura sobre taula d'un retaule procedent de la localitat palentina de Becerril de los Campos.

Per al segon segell de 70 ptes., s'ha elegit el remat superior de la reixa del cor de la Catedral de Palència.

PAÍSES EURO

Fecha de emisión: 28 de Mayo de 1999.

Valor: 166 pesetas cada uno.

Papel: Estucado, engomado y fosforescente.

Estampación: Huecograbado. Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.

Formato del minipliego: 145 x 145 mm. Dentado: 13 3/4.

Tirada: 1,2 millones. Pliegos: 12 sellos.

L'Administració postal espanyola ha posat en circulació, amb motiu de la propera entrada de la moneda única, a circular pels països europeus que formen la Unió Econòmica i Monetària, un miniplec amb dotze segells.

El primer segell reproduceix la bandera comunitària dels països de l'UEM, i els altre onze segells fan referència als països que formen part de l'UEM, amb els colors dels símbols nacionals i el tipus de conversió de les seves monedes a l'euro.

DEPORTES. R.C. RECREATIVO DE HUELVA

Fecha de emisión: 7 de Junio de 1999.

Valor: 35 pesetas.

Papel: Estucado engomado y fosforescente.

Estampación: Huecograbado.

Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.

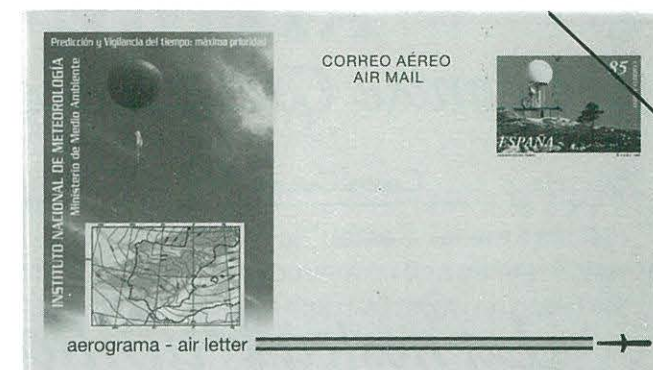
Dentado: 13 3/4.

Tirada: 2,5 millones. Pliegos: 50 sellos.

La nit del 23 al 24 de desembre de 1889, en una reunió portada a terme a la Casa Colón de Huelva es va constituir el primer equip de futbol del país, el Huelva Recreation Club, l'actual Real Club Recreativo de Huelva. La seva fundació va ser deguda a l'arribada a la capital d'una societat britànica per a l'explotació de les mines de Riotinto. La Federació Espanyola de Futbol ha reconegut al Recreativo de Huelva com el degà del futbol espanyol. El segell representa una instantània futbolística i l'escut del club.

AEROGRAMA 1999

Fecha de emisión: 4 de Junio de 1999.

Valor: 85 pesetas.

Papel: Lito azul.

Estampación: Offset.

Tamaño del aerograma: 167 x 93 mm.

Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.

Tirada: Ilimitada.

L'aerograma d'aquest any està dedicat a la vigilància dels fenòmens meteorològics.

Porta com a disseny principal la imatge d'un globus radiosonda. A la part inferior hi ha un mapa d'isòbares. El segell imprès representa la imatge d'un radar meteorològic.

COMICS. PERSONAJES DEL TEBEO

Fecha de emisión: 11 de Junio de 1999.

Valor: 35 y 70 pesetas.

Papel: Estucado, engomado mate y fosforescente.

Estampación: Huecograbado.

Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm.

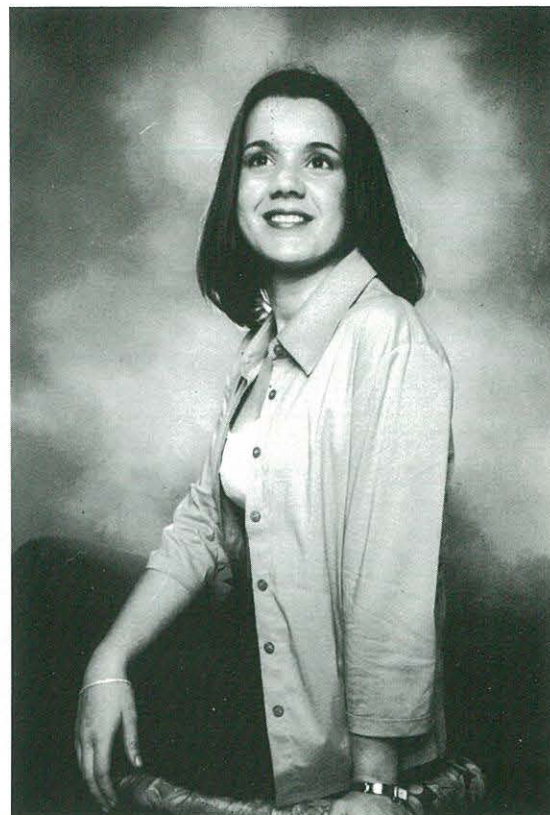
Dentado: 13 3/4. Tirada: 2 millones.

Pliegos: 50 sellos.

L'emissió dedicada al tebeo espanyol d'aquest any està formada a dos clàssics. El segell de 35 pessetes representa a Dª Urraca. Aquest personatge fou creat per Jorge, el 1948 per a la revista infantil Pulgarcito. Dª Urraca és una dona estrafolària que busca el mal en el seu estat més pur i la majoria de les vegades cau ella víctima de les pròpies trames.

El segell de 70 pessetes representa a El Coyote, personatge creat per José Mallorquí i Francisco Batet. Aquest personatge de novel·la de l'oest va tenir un extraordinari èxit en el moment de la seva aparició cap als anys quaranta.

La nostra Pubilla
per a les properes
Festes Quinquennals '99
d'Ulldecona

ENDEVINALLES

Tancats on ens faran grans
a una munió d'alevins,
abans la casa era gran
i era mar o era un riu

Piscifactoria

Diuen que amb ningú em trobo
però, del tot, s'equivoquen,
jo parlo del que trepitges
i ells d'astres i de persones.

105

Si em poses humit
i em tires pel camp
veuràs com les herbes
la salut perdran

L'herbida

Abans era en altres terres,
ara cap a altres vaig,
puc viatjar sense fronteres
i m'adormo en arribar.

El vent

GASTRONOMIA

ESPAGUETTIS D'ESTIU EN VINAGRETA

Per Mª Carmen

INGREDIENTS:

- Gambetes pelades
- Enciam
- 50 gr. d'espaguettis
- 1 all
- 1 tall de cansalada fumada

PER A LA VINAGRETA:

- 1 pastanaga
- 4 cullerades d'oli
- 1 cullerada de vinagre
- Sal

Preparació:

Bullim la pasta al "dente". Tallem l'enciam molt menut i el col·loquem en una safata. Saltegem els espaguettis amb l'all tallat i un poc d'oli; els posem damunt de l'enciam.

Saltegem les gambetes i la cansalada fumada tallada a trossets i ho afegim als demés ingredients.

Preparem la vinagreta ratllant i triturant la pastanaga, afegim el vinagre, la sal i ho batrem amb l'oli. Amb aquesta salsa ruixem els espaguettis i adornem amb tomàquet tallat a daus. Seguidament passar-ho a la nevera per a que es refredin.

RACÓ POÈTIC

DINTRE D'EIXA CASA

Dintre d'eixa casa
viu el meu amor,
no porta disfressa
i es mostra agradable,
potser és una rosa
del preat jardí?

No diguéssim més
que tot ho endevina
i sembla amanida
a fer-me un heroi,
sóc home cofoi
que passa i aterra
i busca per tot
el sentir-se rei,
jegur a l'herbei
i mirant la gràcia
d'aquella que passa
i viu dintre meu.

AMUNT i AVALL

Passegen les ombres i escriuen al vent,
amb llapis gegant, petits pensaments;
parlen de misteris, d'obres importants,
i mentre, els pagesos, van amunt i avall.

Amunt la família, l'esforç i el treball,
el joc, la platxèria i tot el guanyat;
avall els costums, el sí contractat
i un munt de negocis que el ric ha deixat.

Passegen les ombres i el sol es desfà
perquè el temps d'estiu prou lluny queda ja,
les cases es tanquen, recullen la gent
i tot s'endevina més curt i més fred.

J.J.R.

*ESTUDI
*REPORTATGE
*FOTO INDUSTRIAL
*GRAFISME

ULLDECONA
MAJOR, 60
Tel. 72 00 57